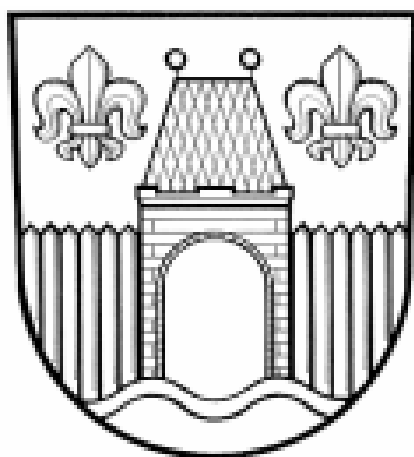

Staroměstský zpravodaj

Březen 2002

Rodinná kronika -----	2
✚ Z našich řad odešli & -----	2
Jarní zrcadlení v nás...-----	2
Informace o počtu obyvatel v obci -----	3
Obecní úřad informuje-----	3
Obecní úřad připravuje-----	4
Rekonstrukce mostu je skutečností -----	4
Očkování psů-----	4
Místní knihovna oznamuje -----	4
Odpadové hospodářství v obci -----	5
Mateřinka informuje -----	5
Karneval...aneb Maškarní bál MŠ-----	5
ZŠ informuje -----	6
Veřejná vyhláška -----	6
U s n e s e n í z veřejného zasedání obecního zastupitelstva-----	7
Kompostování-----	9
Obec úřad děkuje-----	12

RODINNÁ KRONIKA

At' vám zdraví stále slouží, veselá mysl at' vás provází a ke štěstí nic neschází.

Liška Milan
Hrubý Miroslav
Valko Bartoloměj
Holubcová Zdenka
Slámová Angela
Ivanovová Marie
Brodová Milada
Škorňáková Jarmila

✚ Z NAŠICH ŘAD ODEŠLI &

Kdo lásku a dobro rozdával, ten žije v našich srdcích dál..

Bongilajová Albína

Všem pozůstalým a nejbližším vyslovujeme hlubokou soustrast.

JARNÍ ZRCADLENÍ V NÁS...

Zimní období pomalu končí, přichází jaro. Příroda ožívá ze zimního spánku, louky se začínají podobat pestrému koberci na kterém nechybějí sněženky, fialky, prvosenky, atd. Společně s nimi do jarního větříku začínají vonět pučící stromy, při procházce jarní přírodou se před námi občas mihnou ještěrky a pak zmiznou ve svých tajných skrýších.

Podle kalendáře začíná jaro bez ohledu na klimatické podmínky. Dny se začínají prodlužovat, sluníčko natahuje své paprsky k zemi a celá příroda ze dne na den ožívá. Jeho energie jako by pronikala i do našeho nitra. Svěží zeleň, krása jarních květů i zpěv ptáku nás dokážou opojit, ale i vlít nám novou sílu.

Čím dál víc nás to láká ven upravit okolí svých domků, začít s prací na svých zahrádkách, sadech či na polích.

Otevřeme si dobře oči a podívejme se důkladně kolem sebe. Některé prostranství nekrášlí pěkné záhony květin, ale buřina, bodláky a nepořádek. I na autobusových zastávkách to vypadá hrozně. Po zemi plno špačku, papíru, odpadku. Škoda, že si to lepší nerozmyslíme, když jich odhazujeme. Nestydíme se za ten nepořádek kolem sebe ? Ve svém bytě si jistě každý rozmyslí, či hodí papír na zem. Doma musí být pořádek. A společné prostory či prostory před našim domem nebo bytovkou nejsou našim domovem?

S společně s jarem přichází do našich domovů i Velikonoční svátky. Slavení Velikonočních svátků je spojeno s celou paletou lidových zvyků a tradic. Žel, mnohé vinou civilizace a odcizení se člověka člověku zanikají. Některé už známe jen z vystoupení folklorních skupin, například vynášení Moreny či pochovávaní basy. Naštěstí zůstalo alespoň cosi, bez čeho si Velkou noc neumíme představit - svěcení ratolestí, malování vajíček a šmigrust. Velikonoce jsou tady a doufáme, že společně s nimi přichází do našich domovů radost, pohoda a příjemná atmosféra.

Děvčatům a ženám ať jarní koupel přinese zdraví, šleháním ať se na ně přenesou svěžest jarního proutí. A ať na žádném stole nechybí vajíčko, symbol neustále obnovy a nepřetržitosti života.

Ženám hodně vody, chlapům hodně vína, dětem v kapse ať pár minci cinká. A když má být Velká noc opravdu štedrá, pak místo stříkaček musí být vědra

Hezké Velikonoce

Josef M i k u l e c
starosta obce

INFORMACE O POČTU OBYVATEL V OBCI

V roce 2001 se:

Přistěhovalo	49 obyv.
Odstěhovalo	45 obyv.
Narodilo	13 obyv.
Zemřelo	7 obyv.
celkem k 31.12. 2001	1197 obyv.

Nejstarší občankou obce k 31.12.2001 je p. Emilie Košáková, nejstarším občanem p. Josef Maršálek.

O B E C N Í Ú Ř A D I N F O R M U J E

Poplatek ze psů :

Termín splatnosti : do 31. března 2001 na Obecním úřadě. Složenky rozesílány nebudou. Platí vlastníci psů, kteří mají trvalé bydliště v obci, za psa staršího 6 měsíců.

Vlastník psa je povinen podat přiznání k poplatku ze psů do 15 dnů od jeho nabytí, rovněž do 15 dnů je povinen oznámit jakoukoliv změnu. Nebude-li poplatek zaplacen ve stanoveném termínu, bude mu dlužná částka zvýšena platebním výměrem o 50 %.

Daň z nemovitosti :

Termín splatnosti : do 30. května 2002 složenkou, kterou bude v měsíci dubnu rozesílat Finanční úřad Frýdek-Místek.

Poplatek za provoz systému odpadového hospodářství :

Termín splatnosti : do 27. března 2002 na Obecním úřadě ve Starém Městě. Složenky rozesílány nebudou.

Závěrečný účet obce za r. 2001 - rekapitulace

Příjmy včetně poč. stavu	16 928 328,-Kč
Výdaje včetně poč. stavu	8 404 519,-Kč

Majetek k 31.12. 2001	
DDHM do 3 000 Kč	1 882 989,56
DHM nad 3 000 Kč	52 502 723,10
Celkem	54 385 712,66

Rozpočet obce na r. 2002 - rekapitulace

Příjmy včetně poč. stavu	16 370 000,-Kč
Výdaje včetně poč. stavu	16 370 000,-Kč

Poznámka: Podrobnější členění závěrečného rozpočtu a rozpočtu na r. 2002 byly vyvěšeny na úřední tabuli a jsou k nahlédnutí v úřední dny na Obecním úřadě. Tyto informace je rovněž možné získat na internetu na internetové adrese www.beskydy.cz/stare mesto.

O B E C N Í Ú Ř A D P Ř I P R A V U J E

- ♦ dokončení živičných povrchů na ulicích Na Soutoku a Železniční I
- ♦ dokončení I části II. etapy chodníku, parkoviště a autobusového zálivu v centru obce
- ♦ výstavbu kanalizace na ul. Nová Skotňa
- ♦ výstavbu II. etapy veřejného osvětlení na ul. U Chodníčku
- ♦ realizaci II. části II. etapy chodníku v centru obce
- ♦ projektovou dokumentaci pro stavební řízení na stavbu tělocvičny u ZŠ

R E K O N S T R U K C E M O S T U J E S K U T E Č N O S T I

V měsíci březnu letošního roku bude po několika letech úsilí konečně zahájena rekonstrukce mostu přes řeku Morávku. Stavba si vyžádá mimo jiné i úplnou uzavěru státní silnice II/477 v úseku od ul. Pode břehy až po křižovatku až Skalici. Jediná možná přístupová komunikace pro automobilovou dopravu je možná přes obec Bašku. Pro pěší a kola bude postavená provizorní lávka.

Autobusová doprava bude odkloněna směr Baška, autob. nádraží, nádraží ČSD atd. Délka uzavěry silnice se předpokládá od 25.03.2002 do 12/2002, kdy by měl být nový most zprůjezdněn. Příjezd

vozidel záchranné zdravotnické služby a Hasičského záchranného sboru je zajištěn. Nový most bude mít oboustranné chodníky, veřejné osvětlení, takže bude mnohem bezpečnější než most stávající. Občanům děkujeme za pochopení všech problémů, které jim stavba způsobí. Rodiče si dovoluujeme požádat o zvýšený dozor svých dětí.

Stavbu bude na základě výběrového řízení provádět firma ODS Ostrava.

O Č K O V Á N Í P S Ů

Povinné očkování psů a koček proti vzteklině ve Starém Městě bude provedeno v sobotu dne 20.dubna v době od 13.00hod do 14.00 hod před obecním úřadem.

Cena za naočkování jednoho zvířete činí 80,- Kč. Mimo potvrzení do očkovacího průkazu obdrží majitel každého naočkováného zvířete identifikační známku na obojek (lysetku), která bude evidována v počítačové databázi kliniky (v minulosti se nám toto označení opakovaně osvědčilo při vyhledávání zatoulaných psů a zvířat, která poranila člověka).

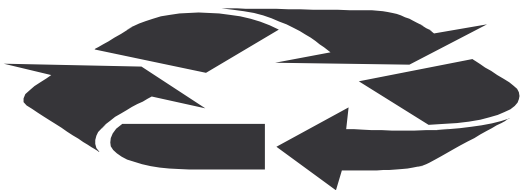
M Í S T N Í K N I H O V N A O Z N A M U J E

Oznamujeme všem dospělým i dětem, že místní knihovna je otevřená každé pondělí

v době od 14.00 do 18.00 hod. Spoustu nových pěkných knih nabízí a na Vaši návštěvu se těší Petra Biolková.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ V OBCI

Informace o odvozu odpadu

Svoz tříděného odpadu prováděn 13.03., 10.04., 15.05., 12.06., 10.07. 2001.

Kontejnery budou na svých místech v sobotu 20.03.2002 s odvozem v pondělí 23.03.2002.

V sobotu 23.03.2002 se bude rovněž konat sběr nebezpečného odpadu. Mobilní sběrna bude přistavena v následujícím čase :

Ul. Žel. I- obchod	8.30-9.00 hod.
před sokolovnou	9.15-9.30 hod.
před Obec. úrad.	9.35-10.00 hod.
Skotňa-kaplička	10.05-10.35 hod.
Ul.Skotňa-konec	10.40.-11.00 hod.
před hřbitovem	11.05-11.30 hod.
Ul. Na Zbytkách	11.35-12.00 hod.

Upozorňujeme občany na zákaz sypání popela a odpadků kamkoliv v obci (na soukromé pozemky, lesní plochy a veřejná prostranství apod.). Veškeré odpady se mohou odkládat pouze do popelnic a pytlů určených na separovaný sběr (sklo, plasty, kov).

MATEŘINKA INFORMUJE

Zápis dětí do Mateřské školy ve Starém Městě narozených od září 1996 do prosince 2000 probíhá průběžně.

Upozorňujeme rodiče dětí, které dosáhnou věku tří let a maminka je na mateřské dovolené, že mohou zapsat své dítě do MŠ na 5 dnů v měsíci. Tato možnost vyplývá ze zákona. Stravné pro dítě navštěvující mateřskou školu celodenně je 22,-Kč. Školné pro každodenní děti činí 200,-Kč na měsíc, pro děti docházejících do MŠ 5x v měsíci je školné 20,-Kč na den. Přijďte se k nám podívat a prohlédnout si naši školičku. Na nové děti i rodiče se těší celý kolektiv MŠ.

Touto cestou děkujeme firmě BLANCO CZ za zhotovení a darování nerezových regálů do kuchyně mateřské školy. Dále a nemálo děkujeme všem rodičům a přátelům naší školičky za obětavost, ochotu, pomoc a dobrou náladu při letošní organizaci karnevalového reje v místní Sokolovně. Velké díky patří všem, co rok od roku spoluprací prohlubují a zkvalitňují a spoluvytvářejí senzační atmosféru svým dětem i sami sobě.

Přejeme Vám všem do následujícího období hodně zdraví (bez chřipek) a při výchově vašich dětí pamatujte na to, že:

„Dítě je zrcadlem tvého já!“

KARNEVAL... ANEB MAŠKARNÍ BÁL MŠ

Dne 18.ledna 2002 se chystal jako každý rok o tomto čase dětský karneval. Toto povedené představení, na kterém také pomáhali rodiče a samozřejmě paní učitelky se nám obzvláště líbilo a určitě nejsme sami, kdo byl tímto karnevalem unešen. Možná je to tím, že už naše dítě jde příští rok do školy a už to nikdy nebude jako dosud. Ale důležitější je to, že to bylo představení plné překvapení, humoru a společné legrace, kde se všichni bavili a hlavně se snažili, aby jejich děti

byly šťastné. Za tak krásnou atmosféru bychom měli hlavně poděkovat paní učitelce Hance, která dokázala všechny pobavit a dostat do té správné nálady.

Děkujem všem
Alena Lišková

ZŠ INFORMUJE

Ve čtvrtek 17.1.2002 proběhl v naší ZŠ zápis do 1. třídy – pro příští školní rok je zapsáno 22 žáků, z toho 5 žádá odklad školní docházky.

V pátek 15.2.2002 ožila staroměstská sokolovna maškarním veselím. Objevil se zde roj roztodivných postav a pohádkových bytostí. Mohli jste potkat vodníka s Večernicí, Spavou nemoc se sněhulákem, komtesu s horolezcem, skřítky s klaunem, mušketýra s beruškou ... Nad tím vším vládli příslušníci indiánského kmene (paní učitelky), kteří nejen připravili pro účastníky zajímavé soutěže, ale především dokázali děti pobavit, rozesmát a nadchnout. Součástí tohoto odpoledne byla i soutěž o nejkrásnější masku, bohatá tombola a neméně bohaté občerstvení. Ředitelství školy tímto děkuje všem rodičům – sponzorům, kteří přispěli do tomboly či vlastnoručně upečenou dobrotou, Sdružení rodičů za pomoc při organizaci, panu DJ Romanu Bretovi za hudební doprovod, paním učitelkám (především paní Vybíralové) za zorganizování velmi úspěšné akce a v neposlední řadě všem (dětem i rodičům), kteří se ve velice hojném počtu zúčastnili a podpořili tak naši a především svou základní školu.

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

Věc: **Veřejné projednání návrhu územního plánu obce Staré Město**

Obec Staré Město jako orgán územního plánování a současně pořizovatel územně plánovací dokumentace obce Staré Město oznamuje na základě ustanovení § 22 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění zahájení

veřejného projednání návrhu územního plánu obce Staré Město

Návrh územního plánu obce Staré Město bude vystaven k veřejnému nahlédnutí po dobu 30 dnů, a to od 28. února 2002 do 29. března 2002 (včetně):

- 1) na Obecním úřadě ve Starém Městě
- 2) na Okresním úřadě ve Frýdku-Místku, referátu regionálního rozvoje v kanceláři č. 323

Dotčené orgány státní správy uplatní svá stanoviska k návrhu územního plánu obce Staré Město do 15 dnů od posledního dne vystavení návrhu, tj. do 15. dubna 2002.

Vlastníci dotčených pozemků a staveb mohou uplatnit námitky ve stejné lhůtě, tj. do 15. dubna 2002.

Ve stejném termínu může uplatnit své připomínky každý.

Ke stanoviskům podaným po uvedeném termínu se nepřihlíží.

Stanoviska, námitky a připomínky zasílejte Obecnímu úřadu ve Starém Městě.

Josef M i k u l e c
starosta obce

**Tato vyhláška musí být vyvěšena na
úřední desce po dobu 30 dnů.**

**U S N E S E N Í Z VEŘEJNÉHO
ZASEDÁNÍ OBECNÍHO
ZASTUPITELSTVA**

ze dne 27. 12. 2001

Obecní zastupitelstvo schvaluje:

- **Zapisovatelem: Ing. Miroslav Kozel**
- **Ověřovatelé: p. Tomeček Karel, Ing. Mrózková Hana**

(pro - proti - zdržel se)
8 - 0 - 0

Program v rozšířeném znění o body:

- *zakoupení sněhové frézy pro potřeby obce*
- *zakoupení notebooku pro potřeby obce*
8 - 0 - 0

- kontrolu usnesení ze dne 20.11.2001.
8 - 0 - 0

- rozpočtové změny č.2 za r. 2001 ve výdajové i příjmové stránce. Rozpočtové změny budou provedeny dle přílohy č.1.1., která je nedílnou součástí tohoto usnesení.

splněno 8 - 0 - 0

- rozpočtové provizorium obce na rok 2002, nahrazující rozpočet obce do doby schválení řádného rozpočtu obce.

splněno 8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce schvaluje:

1. záměr záměny části pozemku p.č.2381, dle zákresu v příloženém katastrálním snímku, který je ve vlastnictví obce Staré Město za pozemek p.č. 2294 o výměře 640 m², který je ve vlastnictví p. Josefa Bučka, Jamnická 20, Staré Město. Přesná výměra části pozemku p.č. 2381 bude známa po provedeném geometrickém zaměření.

2. Geometrické zaměření bude provedeno na náklady obce.

probíhá 8 - 0 - 0

- smlouvu o pronájmu sokolovny pro ZŠ. Smlouva se uzavírá pro školní rok 2001/2002. Smlouva je uzavřena na částku 22 800 Kč.

splněno 8 - 0 - 0

- smlouvu o dílo č. 1/02, která bude uzavřena mezi obcí Staré Město a TS a.s. Frýdek-Místek za účelem zajištění oprav a údržby veřejného osvětlení v obci v roce 2002.

splněno 8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce schvaluje:

1. smlouvu o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemeni, která bude uzavřena mezi Obcí Staré Město (vlastník pozemku p.č. 2099/1 k.ú. Staré Město) a Severomoravskou energetikou a.s. se sídlem 709 02 Ostrava, 28 října 152, oblastní středisko Frýdek-Místek, ul. Riegrova 832,a která řeší majetkoprávní vztahy mezi oběma smluvními stranami.
2. Zastupitelstvo obce pověřuje starostu obce podpisem této smlouvy.

splněno 8 - 0 - 0

- smlouvu o dílo na sběr, svoz a zneškodňování odpadu uzavřenou mezi

firmou A.S.A. spol. s r. o., provozovna Ostrava, ul. Frýdecká 740, 739 32 Vratimov a obcí Staré Město a pověřuje starostu obce k podpisu smlouvy.

splněno 8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce schvaluje:

1. prodej nemovitosti č.p.110, včetně pozemkových parcel p.č. 2773, 2771/1,2772, vše k.ú. Staré Město, ul. Jamnická za cenu 620 000,-Kč.
2. kupní smlouvu, která bude uzavřena mezi Obcí Staré Město, jako stranou prodávající a společností SEVING s.r.o., Beskydská 1488 B Frýdek-Místek, PSČ 738 02, IČ 25835092 jako stranou kupující. Kupní smlouva řeší prodeje nemovitosti č.p.110, včetně pozemkových parcel p.č. 2773 zastavěná plocha a nádvoří, 2771/1, zahrada a 2772 zahrada, vše k.ú. Staré Město.
3. Zastupitelstvo obce pověřuje starostu obce podpisem této smlouvy.

splněno 8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce schvaluje do funkce přísedících k Okresnímu soudu ve Frýdku-Místku p. ing. Věru Koloničnou nar. 31. 07. 1949, bytem ul. Skotňa 426, Staré Město a sl. Annu Kuboňovou nar. 31. 10. 1954, bytem U chodníčku 357, Staré Město.

splněno 8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce schvaluje inventarizační komise

splněno 8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce schvaluje likvidační komisi ve složení:

1. p. Jiří Radko

2. p. Karel Tomeček

3. zodpovědný pracovník organizační složky obce

splněno 8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce schvaluje zakoupení sněhové frézy typ FS 3 pro potřeby obce

splněno 8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce schvaluje zakoupení přenosného počítače (notebooku) pro potřeby obce.

splněno 8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce schvaluje zrušení členství obce Staré Město ve Sdružení obcí Povodí Morávky ke dni 31.12.2001.

splněno 8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce revokuje:

usnesení ze dne 20. listopadu 2001, bod 3.1., které zní:

Zastupitelstvo obce schvaluje:

1. smlouvu o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemeni, která bude uzavřena mezi Obcí Staré Město (vlastník pozemku p.č. 2099/1 k.ú. Staré Město) a Severomoravskou energetikou a.s. se sídlem 709 02 Ostrava, 28 října 152, oblastní středisko Frýdek-Místek, ul. Riegrova 832,a která řeší majetkoprávní vztahy mezi oběma smluvními stranami.
2. Zastupitelstvo obce požaduje doplnění předložené smlouvy o ujednání, že Severomoravská energetika a.s. je v případě potřeby obce povinna provést přemístění sloupu ve lhůtě do 1 měsíce od požádání na svůj náklad.
3. Zastupitelstvo obce pověřuje starostu obce podpisem této smlouvy.

8 - 0 - 0

Zastupitelstvo obce bere na vědomí:

- informací o konečném převodu (odkoupení) akcií SME a.s. Ostrava.

8 - 0 - 0

- informaci starosty obce, že všechna usnesení ZO k 20.11.2001 jsou splněná.

8 - 0 - 0

Ve Starém Městě, dne 27.12.2001 21.51

Občané mohou k uvedeným rozhodnutím obecního zastupitelstva získat vysvětlení, zdůvodnění nebo doplňující informace v úřední hodiny na obecním úřadě.

Dotazy a podněty pro obecní úřad a obecní zastupitelstvo je možné podávat písemně do schránky na dveřích obecního úřadu, popřípadně zasílat e-mailovou poštou na adresu **obec-stare-mesto@telecom.cz** kdykoliv, nebo v úřední dny písemně či ústně v kanceláři starosty.

KOMPOSTOVÁNÍ

Nabízíme vám návod jak snížit množství odpadu kompostováním. Je to jedinečný způsob pro využití bioodpadu. Cílem kompostování je přeměnit organický odpad pomocí přirozeného rozkladu do formy, která je silně redukována, jak do objemu tak do hmotnosti, je neškodná hygienicky a esteticky nezávadná. Bioodpad vhodný ke kompostování tvoří

30-45% z celkového množství odpadu. Konečný produkt, kompost, může být použit při pěstování květin jako humusové hnojivo. Tím vyřešíte-snížíte množství odpadu a zároveň získáte hnojivo na svoji zahrádku.

MATERIÁL VHODNÝ NA KOMPOSTOVÁNÍ

Ideální je mnohorodá směs nejrozličnějších materiálů, neboť tím se vyrovnávají jednostrannosti v obsahu živin a struktury kompostu. Proměna trvá dlouho nebo krátce v závislosti na výchozím materiálu. Vhodné suroviny se určují podle různých kritérií, důležitý je především obsah živin, struktura a stupeň vlhkosti.

ZAHRADNÍ ODPADY

Pokosená tráva, zbytky zeleniny, zvadnuté rostlinné části, odřezané části větví-to všechno jsou materiály, které se v zahrádce neustále hromadí a pořádkumilovný zahrádkář je na rozdíl od přírody (která zpracovává odpady na místě, kde odemřou), posbírá a shromáždí na jednom místě. Není třeba tím zaplňovat kontejner na odpad, lepší je použít tyto zbytky na kompost, který se potom vrátí zpět do půdy, kam patří. Problematické jsou jen části napadnuté nemocmi a cizopasníky. Většina napadených materiálů se při procesu kompostování, zejména při rozkladu za tepla, může zničit, ale jsou i takové nemoci, které tyto podmínky přežijí jako např. původce nádorovitosti zelí, bakteriózy jabloní a hrušek. Takto napadnuté části rostlin raději vyhoďte. Jinak by se totiž mohly zárodky nemoci při použití kompostu znovu rozšířit v zahrádce. Naproti tomu moniliózu, neboli hnědou hnilobu ovoce, je možné odstranit při kompostování napadených a

mumifikovaných plodů pomocí mletého vápna. Dalším problematickým materiálem jsou cizopasnici. Preventivně by se neměl dávat do kompostu žádný nakažený materiál, pokud nezaručíme rozklad za tepla. Také rizomy kořenových plevelných rostlin-bršlice kozí nohy, pýru plazivého či svlačce rolního jsou mimořádně houževnaté a jen tak se nevzdají. Pro ně platí to samé, jako pro plevele se semeny.

KUCHYŇSKÉ A DOMÁCÍ ODPADY

Zbytky zeleniny (šlupky, odřezky) jsou zpravidla velmi bohaté na živiny. Zbytky ovoce a usazeniny z kávy jsou lahůdkou pro žížaly, které výrazně zlepšují kvalitu kompostu. Šlupky jižního ovoce (banány, pomeranče, citróny) obsahují někdy velmi mnoho konzervačních prostředků a přípravků na ochranu rostlin. Proto by se měly používat jen v malých dávkách, nebo raději vůbec ne. Odpadky z masa a ryb do kompostu nepatří. (lákají masožravá zvířata). Zbytky vařených jídel se také nedoporučují, ale pokud je chcete dát na kompost, pořádně je promíchejte se suchým a hrubým materiálem. Na kompostování se hodí zvadlé květiny, použitá zemina z květináčů, vlasy, zbytky vlny, papírové kapesníčky. Starý papír je lepší dát do sběru, ale v principu by se mohl také kompostovat. Z popelů je možné kompostovat pouze čistý dřevní popel (pokud dřevo nebylo napuštěno konzervačními přípravky) a i tak jen v malém množství.

SUROVINY BOHATÉ NA ŽIVINY

Zelené, šťavnaté a měkké suroviny jako hnůj mají zpravidla vysoký obsah dusíku. Tento materiál se rozkládá rychleji než materiál s vysokým obsahem uhlíku. Vysoký podíl bílkovin v materiálech bohatých na živiny přeměňují

mikroorganismy na látky pro ně typické, což přispívá k zahřívání kopy. Materiál bohatý na živiny se kvůli své struktuře dá jen stěží skladovat. Důležité je smíchat jej s látkami, které dávají kopě strukturu-aby se předešlo hnilobě a zápachu (kuchyňský odpad, zbytky jídel v malém množství, káva, čajové sáčky, šlupky citrusů a banánů, papírové ubrousky, shnilé ovoce, rostliny z květináčů, odpad ze zahrady, plevele před vysemeněním, pokosený trávník, hnůj atd.)

SUROVINY CHUDÉ NA ŽIVINY

Suché a tvrdé materiály, které většinou mají vysoký obsah uhlíku, mění svou strukturu během procesu rozkladu jen velice pomalu, a proto zaručují udržování dutin pro zásobování kompostu vzduchem. V suchém stavu se dají bez problému skladovat (listí, dřevo, kůra, ořechové skořápky, pecky, papír, sláma, seno, rákosí).

PŘÍPRAVA SUROVIN

Řezanka a posekané dřevo

Jsou nezbytné zejména pro společné kompostoviště s vysokým podílem kuchyňského odpadu, protože udržují strukturu kupy a nasávají vlhkost. V domácí zahradě se může posekané dřevo použít na přikrytí půdy pod stromy a keře, ale také se jím mohou vysypat chodníky, ale pouze v dobře uleželém stavu, protože na sebe váže dusík z půdy. Může se dlouho skladovat. Řezanka se rozkládá lépe, protože rozdrčené části poskytují mikroorganismům větší plochu a vláknitá struktura může přijmout více vlhkosti.

Listí

Při velkém množství listí je nutné v zimě vytvořit hromadu a nechat listi trochu rozložit. Na jaře pak poskytne dobrý

materiál na smíchání s pokoseným trávníkem. Může se použít na pokrytí půdy a kompostovací kupy. Listí z ovocných stromů, jilmu, jasanu, břízy, javoru a lípy se rozkládá rychleji než z tvrdých dřevin-buku, dubu, kaštanu a ořechu. Listí z dubu, břízy, topolu a kaštanu obsahuje mnoho kyselin-kamenná moučka ji neutralizuje.

Pokosený trávník

Jeho jemná struktura s vysokým obsahem vody stěžuje rozklad. Proto se ihned musí smíchat s materiálem se stabilní strukturou a obsahem uhlíku. Vysoký obsah živin a vody povzbuzuje bakterie k zvýšené činnosti, což má za následek jejich rychlé rozmnožování, a tím i zahřívání kupy. Velká spotřeba kyslíku vede k zahnívání a vytváření zápachu. Toto nebezpečí je možno snížit, pokud posekaný trávník předem usušíme. Jiné možnosti použití: pokosený trávník nechat ležet na místě (tímto se však kazí trávník), mulčovat (pouze tenkou vrstvou nebo suchou travou, jinak tráva začne hnit a zapáchat), pokrýt jím kompostovou kupu.

Očkovací kompost nebo přidání zeminy

Přidání zralého kompostu, zeminy či hnoje má očkovací účinek. Podporuje se tím rozklad. Hrubé, neúplné rozložené části, které zůstanou jako zbytek při prosévání kompostu, mají stejný účinek. Zemina na kořenech rostlin a hroudy z květináčů navíc váží i zápach a podporují tvorbu drobkovité struktury kompostu.

KOMPOSTOVIŠTĚ

Hromada (kupa)

Je základem všeho kompostování. Na stavbu nepotřebujeme žádný zásobník. To znamená, že je nejméně náročná na

peníze. Stačí materiál vhodně navršíť, případně zakrýt. Hlavní nevýhodou je velký zábor půdy. Hromada zabírá podstatě víc místa než vysoký uzavřený zásobník. Pokud jde o rozměry, doporučuje se šířka nejvíc 2 m, délka může být podle potřeby. Časem se na konci hromadí nové odpady a na začátku se odebírá hotový kompost. Když tomu zabrání nedostatek místa, může se postavit nová hromada. Záleží jenom na prostoru. Abychom předešli vymývání živin a přemočení, chráníme hromadu před větrem a deštěm. Toho můžeme dosáhnout kompostovací krytinou (folií), větvemi jehličnatých stromů nebo igelitem, přičemž je nutné dbát na to, aby byla zabezpečena cirkulace vzduchu.

Zásobníky

na kompost jsou vhodné hlavně tam, kde je nedostatek místa. Při trošce fantazie a zručnosti ***může působit atraktivně a dotvořit tak vzhled zahrádky.*** Pokud jste se už rozhodli pro zásobník, je potřeba si odpovědět na některé otázky. Hlavně na to, z jakého materiálu má být, jestli ho postavíte sami ze dřeva, nebo si koupíte již hotový plastový, kovový, zděný atd. a kolik jste ochotni za něj zaplatit. Dřív než se rozhodnete, měli byste se seznámit s vlastnostmi zásobníků.

Dřevěné zásobníky

jsou většinou nejlevnější a nejlépe zapadají do zahrádky. Dřevo se snadno opracovává a proto si zásobník můžete udělat sami na míru. Takto sestavované zásobníky patří mezi nejhezčí. Mohou mít různou výšku a otevírací přední stěnu. Největší nevýhodou těchto zásobníků je jejich životnost. Jsou neustále vystavované vlivům počasí a proto při ošetřování dřeva dávejte pozor na přípravky, které mohou být jedovaté.

Mohly by se dostat do kompostu a pak do potravinového řetězce.

Betonové a kamenné zásobníky

jsou dražší, ale trvanlivé, vhodné na velké zahrady. Působí však mohutným a těžkým dojmem. Nesmíte zapomenout na větrací otvory.

Zásobník z pletiva

se dá velice snadno vyrobit. Optický je nejméně nápadný, ale působí provizorně. Na jeho zhotovení vám stačí pletivo s menšími oky, které se stočí a na konci spojí.

Plastové zásobníky jsou většinou uzavřené a umožňují kompostování v malých prostorech. Z počátku vám, pokud nejste zvyklí na uzavřené systémy, bude dělat problém dosáhnout regulovaného rozkladu. Málo vzduchu, malý prostor a malá možnost dostatečného zprarování jsou hlavními problémy, které rozklad sťažují. Na jedné straně má materiál sklony k promočení, na druhé, když je zásobník tmavé barvy vystaven přímému slunci, vzniká nebezpečí vysušení materiálu.

Prodávají se i kovové zásobníky, musíme však dávat pozor, aby měly antikorozní povrchovou úpravu, dostatečné větrání a tepelnou izolaci. Pokud nemají, jsou pro svoji tepelnou vodivost velmi závislé na počasí. Pocínované zásobníky mají za následek vysoký obsah cínu v kompostu a proto se nedoporučují.

Na zhotovení zásobníku na kompost se může použít i odpadový materiál jako desky, cihly, eternitové desky, staré palety, vyřazené pražce, plechové a plastové sudy atd.

(pokračování příště)

OBEC ÚŘAD DĚKUJE

- firmě IWACO se sídlem Jamnická 19, Staré Město za bezúplatné provedení opravy MTK
- firmě BLANCO CZ za zhotovení a darování nerezového vybavení pro ŠJ MŠ.
- firmě Meca Zdeněk spol. s.r.o. za darování počítače pro potřeby žáků ZŠ

PŘÍPRAVA SUROVIN

Řezanka a posekané dřevo

Jsou nezbytné zejména pro společné kompostoviště s vysokým podílem kuchyňského odpadu, protože udržují strukturu kupy a nasávají vlhkost. V domácí zahradě se může posekané dřevo použít na přikrytí půdy pod stromy a keři, ale také se jím mohou vysypat chodníky, ale pouze v dobře uleženém stavu, protože na sebe váže dusík z půdy. Může se dlouho skladovat. Řezanka se rozkládá lépe, protože rozdrcené části poskytují mikroorganismům větší plochu a vláknitá struktura může přijmout více vlhkosti.

Listí

Při velkém množství listí je nutné v zimě vytvořit hromadu a nechat listi trochu rozložit. Na jaře pak poskytne dobrý materiál na smíchání s pokoseným trávníkem. Může se použít na pokrytí půdy a kompostovací kupy. Listí z ovocných stromů, jilmu, jasanu, břízy, javoru a lípy se rozkládá rychleji než z tvrdých dřevin-buku, dubu, kaštanu a ořechu. Listí z dubu, břízy, topolu a kaštanu obsahuje mnoho kyselin-kamenná moučka ji neutralizuje.

Pokosený trávník

Jeho jemná struktura s vysokým obsahem vody sťažuje rozklad. Proto se ihned musí smíchat s materiálem se stabilní strukturou a obsahem uhlíku. Vysoký obsah živin a vody povzbuzuje bakterie k zvýšené činnosti, což má za následek jejich rychlé rozmnožování, a tím i zahřívání kupy. Velká spotřeba kyslíku vede k zahnívání a vytváření zápachu. Toto nebezpečí je možno snížit, pokud posekaný trávník předem usušíme. Jiné možnosti použití: pokosený trávník nechat ležet na místě (tímto se však kazí trávník), mulčovat (pouze tenkou vrstvou nebo suchou travou, jinak tráva začne hnít a zapachat), pokrýt jím kompostovou kupu.

Očkovací kompost nebo přidání zeminy

Přidání zralého kompostu, zeminy či hnoje má očkovací účinek. Podporuje se tím rozklad. Hrubé, neúplně rozložené části, které zůstanou jako zbytek při prosévání kompostu, mají stejný účinek. Zemina na kořenech rostlin a hroudy z květináčů navíc váží i zápach a podporují tvorbu drobkovité struktury kompostu.

KOMPOSTOVIŠTĚ

Hromada (kupa)

Je základem všeho kompostování. Na stavbu nepotřebujeme žádný zásobník. To znamená, že je nejméně náročná na peníze. Stačí materiál vhodně navržit, případně zakrýt. Hlavní nevýhodou je velký zábor půdy. Hromada zabírá podstatě víc místa než vysoký uzavřený zásobník. Pokud jde o rozměry, doporučuje se šířka nejvíc 2 m, délka může být podle potřeby. Časem se na konci hromadí nové odpady a na začátku se odebírá hotový kompost. Když tomu zabrání nedostatek místa, může se postavit nová hromada. Záleží jenom na prostoru. Abychom předešli vymývání živin a přemočení, chráníme hromadu před větrem a deštěm. Toho můžeme dosáhnout kompostovací krytinou (folií), větvemi jehličnatých stromů nebo igelitem, přičemž je nutné dbát na to, aby byla zabezpečena cirkulace vzduchu.

Zásobníky

na kompost jsou vhodné hlavně tam, kde je nedostatek místa. Při trošce fantazie a zručnosti ***může působit atraktivně a dotvořit tak vzhled zahrádky.*** Pokud jste se už rozhodli pro zásobník, je potřeba si odpovědět na některé otázky. Hlavně na to, z jakého materiálu má být, jestli ho postavíte sami ze dřeva, nebo si koupíte již hotový plastový, kovový, zděný atd. a kolik jste ochotni za něj zaplatit. Dřív než se rozhodnete, měli byste se seznámit s vlastnostmi zásobníků.

Dřevěné zásobníky

jsou většinou nejlevnější a nejlépe zapadají do zahrádky. Dřevo se snadno opracovává a proto si zásobník můžete udělat sami na míru. Takto sestavované zásobníky patří mezi nejhezčí. Mohou mít různou výšku a otevírací přední stěnu. Největší nevýhodou těchto zásobníků je jejich životnost. Jsou neustále vystavované vlivům počasí a proto při ošetřování dřeva dávejte pozor na přípravky, které mohou být jedovaté. Mohly by se dostat do kompostu a pak do potravinového řetězce.

Betonové a kamenné zásobníky

jsou dražší, ale trvanlivé, vhodné na velké zahrady. Působí však mohutným a těžkým dojmem. Nesmíte zapomenout na větrací otvory.

Zásobník z pletiva

se dá velice snadno vyrobit. Optický je nejméně nápadný, ale působí provizorně. Na jeho zhotovení vám stačí pletivo s menšími oky, které se stočí a na konci spojí.

Plastové zásobníky jsou většinou uzavřené a umožňují kompostování v malých prostorech. Z počátku vám, pokud nejste zvyklí na uzavřené systémy, bude dělat problém dosáhnout regulovaného rozkladu. Málo vzduchu, malý prostor a malá možnost dostatečného zprarování jsou hlavními problémy, které rozklad stěžují. Na jedné straně má materiál sklony k promočení, na druhé, když je zásobník tmavé barvy vystaven přímému slunci, vzniká nebezpečí vysušení materiálu.

Prodávají se i kovové zásobníky, musíme však dávat pozor, aby měly antikorozní povrchovou úpravu, dostatečné větrání a tepelnou izolaci. Pokud nemají, jsou pro svoji tepelnou vodivost velmi závislé na počasí. Pocínované zásobníky mají za následek vysoký obsah cínu v kompostu a proto se nedoporučují.

Na zhotovení zásobníku na kompost se může použít i odpadový materiál jako desky, cihly, eternitové desky, staré palety, vyřazené pražce, plechové a plastové sudy atd.

SPRÁVNÁ POLOHA KOMPOSTOVIŠTĚ

Správnou polohu kompostu je třeba dopředu pořádně promyslet, abyste v průběhu rozkladu nemuseli kompost přenášet. Na co byste neměli zapomenout při tomto rozhodování? Kompostoviště by nemělo být příliš daleko od domu, z kterého se nosí suroviny (donášková vzdálenost). Na druhou stranu není kompostoviště až takovou okrasou zahrady, aby mohlo být umístěno přímo ve středu zahrady, na dobře viditelném místě. Proto ho umístíme decentně, někde v koutě, který však musí být snadno přístupný. Pro kompostoviště by se neměl nechávat příliš malý prostor (aby se tam dalo manipulovat s náradím). Doporučujeme zpevněný podklad pracovního místa (ne kompostoviště), který pomůže hlavně při deštivém počasí. Kompostoviště by mělo být postaveno tak, aby nic nebránilo procesu rozkladu, ne na přímém slunci, kde materiál rychle vyschne a bez vlhkosti proces nepokračuje. Je však potřebné zabránit přílišnému promočení a proto je vhodná polopropustná ochrana z listu nebo

keřem (podobnou funkci splní i zasazená dýně, která svými velkými listy na jedné straně brání přístupu deště a na druhé brání sluníčku při vysušování materiálu). Pro tento účel je též možné použít speciální folii na přikrytí, která propouští vzduch a ne vodu, ale i poklop, který v případě dlouhotrvajících dešťů můžeme položit na zásobník. A nakonec nezapomeňte na sousedy, kterým by mohla vaše aktivita z různých důvodů překážet. Při dodržování správného postupu kompostování je však tato obava zbytečná.

HOTOVÝ KOMPOST

Dobrou a jednoduchou metodou na zjištění kvality kompostu je test klíčivosti. Mělkou misku naplníme kompostem a dobře jej navlhčíme. Nejprve zasadíme semínka (používají se rychloklíčící semena řeřichy seté, hrachu či fazolí), přitlačíme je a zakryjeme je folií, aby se pod ní udržela vlhkost. Když po 3-4 dnech semena vyklíčí a vytvoří pěkný zelený porost, tak už kompost neobsahuje žádné škodlivé látky pro rostliny a můžeme jej použít. Jako kontrolu můžeme nechat ve vedlejší misce klíčit semena ve vodě. Pokud je kompost zralý, měly by mít jeho klíčky alespoň 80%-ní délku jako klíčky v kontrole. Intenzivní zelené klíčky svědčí o vyzrálém kompostu, zatímco žluté a hnědé lístky o nezralém kompostu. Když vyklíčí jen málo semen, musí se substrát podrobit ještě dalšímu rozkladu, než bude vhodný pro použití. Čím jednostrannější je kompostový materiál, tím horší jsou výsledky klíčivosti, a to i při úplně zralém kompostu. V kompostu z různého smíchaného materiálu se rostlinám daří nejlépe. Obsahové složení kompostu závisí od výchozího materiálu. Zatímco kompost získaný ze zahradního materiálu je spíše chudý na živiny, kompost z hnoje a velkého množství kuchyňských odpadů má mnoho živin. Kuchyňské odpady a odpady z domácnosti mají často vysoký obsah soli, která ovlivňuje růst rostlin a při obsahu vyšším jak 1% se stává kritickou.

SPRÁVNÉ POUŽÍVÁNÍ KOMPOSTU

Na začátku je potřebné zdůraznit, že i kompostem je možné přehnojit. Na dostatečné zásobení půdy živinami stačí i při náročnějších plodinách 1 cm vysoká vrstva kompostu ročně. Nedostatečné je jen množství disíku, který je třeba přidávat.

Čerstvý, tedy surový kompost, starý 2-6 měsíců obsahuje ještě velké množství aktivních mikroorganismů, což zajišťuje urychlení rozkladu v půdě a tím i uvolnění živin. Dá se použít už po šesti týdnech, ale pouze jako nástalka, která se nezpracovává do půdy, ale nechá se ležet na povrchu. Je nutné ji udržovat

vlhkou, aby se půdní mikroorganismy hned neztratily. I čerstvý kompost musí být dostatečně vyzrálý, aby neškodil při testu klíčení rostlin. Z hnojícího účinku čerstvého kompostu krátkodobě získávají obzvláště lehké, písčité půdy, které zadržují jen málo živin.

Zralý kompost se projeví na trvalém zlepšení půdní struktury, což je způsobeno tím, že obsahuje trvalý humus. Proto mu při zakládání nových ploch dáváme přednost. V takovém případě může být vrstva kompostu vysoká i několik centimetrů. Je vhodný zejména pro těžké půdy, protože zabezpečuje lepší hospodaření se vzduchem a vodou.

Pro pokrytí jednoho metru čtverečního záhonu 1 cm vrstvou kompostu je potřeba jeden kbelík s 10 litry kompostu. S plným kolečkem kompostu se dá pokryt přibližně 5 metrů čtvereční plochy. Jeden kubík kompostu váží v částečně vysušeném stavu 500-1200 kg a vystačí na 100 metrů čtverečních zahradní plochy.

ZÁVĚR:

Možná se vám na první pohled zdá kompostování trochu složité, ale věřte, že takové není. Chce to jen trochu zkušenosti a výsledky se dostaví. Možná vaše první kompostoviště a kompost nebudou hned „super“, ale časem se to bude zlepšovat. Hlavní je začít a zkoušet. Snížíte tím množství směsného odpadu a získáte kvalitní hnojivo pro své zahrádky. Věříme, že to dokážete.

**® Vydává Obecní úřad ve Starém Městě nákladem 450 ks®
18.března 2002 MK 102223**